

Hierokles Listesinde Anadolu Eparkhiaları ve Kentleri

Mustafa Türk*

Araştırma Makalesi

* Sorumlu Yazar,

Dr. Öğr. Üyesi, Bandırma Onyedli

Eylül Üniversitesi İnsan ve

Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih

Bölümü,

Balıkesir/TÜRKİYE

mturkivo@gmail.com

ORCID: 0000-0001-8164-506X

Geliş: 7 Mayıs 2024

Kabul: 18 Kasım 2024

Yayın: 10 Şubat 2025

Bu çalışma ön inceleme sürecinde
ve yayımlanmadan önce
iThenticate ile taranmıştır.

ÖZ

6. yüzyılda yaşadığı anlaşılan Hierokles'in hayatı hakkında pek fazla bilğimiz olmamakla birlikte, kaleme aldığı Synekdemos adlı eseri günümüze ulaşmıştır. Eser, Doğu Roma İmparatorluğu'nun eyalet yapılanmasını konu almaktadır. Söz konusu eserde Doğu Roma toprakları 64 Eparkhia'ya bölünmüş ve bu Eparkhia'lara bağlı olan kentler listelenmiştir. Ayrıca Eparkhialar Thrakia, İlyrikon, Asiane, Pontike, Anatolike ve Aigyptiake olmak üzere 6 Diokesis altında toplanmıştır. Bugün Anadolu'da ve Türkiye Trakya'sında bulunan kentler; bunlardan Thrakia, Asiane, Pontike ve Anatolike Diokesislerine bağlıdır. İçeriğiyle ilgili çeşitli tartışmalara rağmen Synekdemos, Doğu Roma İmparatorluğu'nun 395 yılından 7. yüzyılda askeri karakterli Thema sisteminin kurulmasına kadarki eyalet düzeni hakkında en önemli kaynağımızdır. Bu nedenle çalışmamızda, Roma'nın Anadolu'daki eyalet düzenlemesinin ana hatları ve özellikle de bu yapılanmanın 6. yüzyılda Hierokles'in Synekdemos adlı eserine yansıyan biçimi incelenmektedir. Ortaya konan bilgiler, Geç Antikçağ'da Doğu Roma İmparatorluğu'nun idari sisteminin ve Anadolu'daki kent yoğunluğunun anlaşılması adına literatüre önemli katkılar sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hierokles, Synekdemos, Anadolu Eparkhiaları, Roma eyaletleri, Geç Antikçağ

Anatolian Eparchia and Cities in The List of Hierocles

Research Article

* Responsible Author,

PhD., Bandırma Onyedli Eylül

University Human and Society

Faculty of Sciences, Department

of History,

Balıkesir/TURKIYE

mturkivo@gmail.com

ORCID: 0000-0001-8164-506X

Received: 7 May 2024

Accepted: 18 November 2024

Published: 10 February 2025

This paper was checked for
plagiarism using iThenticate
during the preview process and
before publication.

Copyright

This work is licensed under
Creative Commons Attribution
4.0 (CC BY-NC 4.0)

International License

ABSTRACT

Even though we do not know much about the life of Hierocles, who is understood to have lived in the 6th century AD, his work Synekdemos has survived to the present day. It is about provincial organisation of the Eastern Roman Empire. According to the work Eastern Roman territory were divided into 64 Eparchiai and their dependent cities were listed under them according to the aforementioned work. Those Eparchiai were grouped under 6 Dioceses, namely; Thrakia, Illyricon, Asiane, Pontike, Anatolike and Aigyptiake. The cities located today in Anatolia and Thrace region of Turkey are affiliated to the Dioceses of Thrakia, Asiane, Pontike and Anatolike. Although there are various debates about its content, Synekdemos is our primary source on the provincial organisation of the Eastern Roman Empire from AD 395 until the establishment of the military Thema system in the 7th century AD. Therefore, in this study, we are examining the outlines of the Roman provincial organisation in Anatolia and especially the reflection of it on Hierocles' work Synekdemos in the 6th century AD. The information to be revealed will make important contributions to literature in understanding of the administrative system of the Eastern Roman Empire and rate of urbanization in Anatolia in Late Antiquity.

Keywords: Hierocles, Synekdemos, Anatolian Eparchaea, Roman provinces, Late Antiquity

Funding: The author has reported that this study received no financial support.

Conflicts of interest: The author declares that there are no potential conflicts of interest.

Peer Review: External, double-blind

Finansman: Herhangi fon veya maddi destek kullanılmamıştır.

Çıkar Çatışması: Herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Hakem Değerlendirmesi: Bağımsız, çift-kör hakemlik.

Atıf - Cite: Türk, Mustafa. Hierokles Listesinde Anadolu Eparkhiaları ve Kentleri. *History Studies* 17, no. 1 (2025): 15-31.

Giriş

Anadolu gerek uygun iklimi gerekse Asya ve Avrupa arasındaki stratejik konumu dolayısıyla, Akdeniz dünyasında güçlü bir devlet olma ideali güden halkların her zaman hedefinde olmuştur. Bunlardan biri de kronolojik olarak Eskiçağ'ın son uygarlığı olan Roma'dır. Roma'nın Anadolu ile ilişkileri, efsane geleneği üzerinden Troia Savaşı'na kadar geri götürülebilirse de iki taraf arasında tarihsel kaynaklar üzerinden takip edilebilen ilişki MÖ 3. yüzyılın sonlarında Makedonia Krallığı ile Roma arasındaki savaşlar sırasında başlar. Bu savaşlarda Roma'nın Pergamon Krallığı ile ittifak yaptığı görülür. Dolayısıyla MÖ 3. yüzyılda başlayan Roma'nın Anadolu'ya ilgisi, 1453 yılında Doğu Roma'nın yıkılmasına kadar devam eden oldukça uzun bir süreci kapsamaktadır. Üstelik Anadolu açısından bu sürenin büyük bir kısmı Roma hâkimiyeti altında geçmiştir.

Roma'nın yönetim politikasına bakıldığında, MÖ 4. yüzyıldan itibaren İtalya Yarımadası'nda ele geçirdiği yerler için ayrı idari birimler oluşturmak yerine, bölgede yaşayan halkları ve kentleri dost veya müttefik statüsüyle kendisine bağladığı görülmektedir. Buna karşılık I. Kartaca Savaşı (MÖ 264-241) sonunda Sicilya Adası ele geçirildiğinde, burası bir Provincia (eyalet)¹ haline getirilmiştir². Bundan sonraki süreçte Provincia sistemi, Roma'nın İtalya Yarımadası dışında ele geçirdiği topraklar için bir yönetim şekli olmuştur. Sistemin uygulandığı Anadolu'daki ilk örnek, Pergamon Kralı III. Attalos'un topraklarını vasiyetle Roma'ya bırakmasının ardından, MÖ 129 yılında söz konusu krallığın topraklarında kurulan Asia eyaletidir³. Roma, bu tarihten itibaren yavaş yavaş Anadolu'yu ele geçirecek bölgede pek çok eyalet kurmuştur⁴. Gerek yeni toprak kazanımları gerekse çeşitli nedenlerden kaynaklı olarak yapılan idari düzenlemeler sonucu, zaman zaman eyaletlerin sınırları genişletilmek veya daraltılmak zorunda kalınmakla birlikte, Provincia sisteminin Anadolu'da Roma tarafından uzun süre başarılı bir şekilde uygulandığı görülmektedir.

Sistemdeki değişikliklerden biri conventus denilen yargı bölgelerinin oluşturulmasıdır. Her eyalette olmasa da Provincia Asia gibi sınırları geniş eyaletlerde, adli süreçlerin daha hızlı yürütülmesi için yargı merkezleri belirlenmiş ve bu merkezlere bağlı conventus bölgeleri oluşturulmuştur⁵. Eyalet yönetimi konusunda diğer bir değişiklik Augustus'un eyaletleri, Senatus ve İmparator eyaleti olarak ikiye ayırmasıdır⁶. Roma lejyonu bulunmayan, sorunsuz olduğu düşünülen eyaletlerin yönetimi Senatus'a bırakılmış ve bu eyaletlerin valileri de Senatus tarafından atanmıştır. Roma lejyonu bulunan eyaletlerin valileri (legati Augusti pro praetore) ise bizzat imparator tarafından atanmaya başlanmıştır. Bu sırada Anadolu'da bulunan eyaletlerden Asia ve Bithynia-Pontus eyaletleri Senatus eyaleti olurken, Galatia eyaletinin yönetimini Augustus kendi üzerine almıştır.

Geç Antikçağ'da hem imparatorluğun sınırlarında artan baskılar hem de ekonomik ve siyasi sorunlar, yönetim konusunda aksamalara yol açmış ve bu durum bazı değişiklikleri beraberinde getirmiştir. Nitekim Roma eyalet yönetimi konusunda en önemli değişikliklerden biri, 3. yüzyılın sonlarında Diokletianus tarafından gerçekleştirilmiştir⁷. İmparatorluğun artık tek bir merkezden yönetilemeyeceği düşüncesiyle Tetrarşi sistemini kuran Diokletianus, eyalet valilerinin güçlenerek isyan etmelerini önlemek amacıyla eyaletleri kendi içinde bölmüş ve aynı zamanda da Diokesisler

¹ Provincia, her ne kadar günümüzde eyalet anlamında kullanılsa da, aslında Romalı magistratlara (memurlara) verilen "imperium"un (emretme yetkisi) geçerli olduğu alanını ifade etmektedir. Bu konuda ayrıntılı bilgi için bk. Kevser Taşdöner, *Anadolu'da Roma Eyaletleri- Augustus Dönemi*. (İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları, 2017) 49-60.

² Mehmet Ali Kaya, "Anadolu'da Roma Eyaletleri; Sınırlar ve Roma Yönetimi", *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 24/38 (2005): 15.

³ Christian Marek, "Anadolu'daki Roma Eyaletlerine Genel Bakış", *Hellenistik ve Roma Dönemlerinde Anadolu-Krallar, İmparatorlar, Kent Devletleri* içinde., Editör Oğuz Tekin, (İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2019), 263.

⁴ Kaya, "Anadolu'da Roma Eyaletleri", 14-27.

⁵ Taşdöner, *Anadolu'da Roma Eyaletleri*, 129-130.

⁶ Gaius Suetonius Tranquillus, *Oniki Caesar'ın Yaşamı*. Çeviren Fafo Telatar ve Gül Özaktürk, (Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2008), II, XLVII.

⁷ Kamil Doğancı, "Roma Döneminde Anadolu", *Tarih Öncesi Dönemden Eskiçağ'ın Sonuna Kadar Anadolu Uygarlıkları* içinde., Editör Doç. Dr. Fatma Sevinç Erbaşı ve Doç. Dr. Kamil Doğancı, (Çanakkale: Paradigma Akademi, 2022), 411.

halinde gruplandırmıştır⁸. Bu dönemde oluşturulan eyalet sayısı ile ilgili kaynaklar açık bir rakam vermemekle birlikte, sayının daha önceki rakamın yaklaşık iki katına çıkarıldığı anlaşılmaktadır⁹. Eyaletlerdeki askeri ve sivil idare ise birbirinden ayrılmıştır¹⁰. Oluşturulan 12 Diokesisten Thrakike, Asiane, Pontike ve Orientis bugünkü Türkiye topraklarındaki eyaletleri kapsamaktadır. Diokletianus'un oluşturduğu bu sistemin bazı değişikliklerle Batı Roma'da 5. yüzyıldaki çöküşe kadar¹¹, Doğu Roma'da ise 6. yüzyılın sonlarına dek¹² kullanıldığı anlaşılmaktadır. Nitekim aşağıda ayrıntıları aktarılacak olan Doğu Roma topraklarının Eparkhialar (eyalet) halindeki bölünmesi de Diokletianus'un kurduğu sistemin devamıdır. Diokletianus'un düzenlemesi Constantinus tarafından geliştirilerek, Diokesisler Doğu, İllirya, İtalya ve Galya olmak üzere dört Praefectura altında toplanmıştır¹³. Doğu Praefectura'sı Libya, Mısır, Anadolu ve Thrakia'yı; İllirya Praefectura'sı Yunanistan ve Balkanları; İtalya Praefectura'sı İtalya, Dalmaçya, Sicilya ve Kuzey Afrika'dan bir kısım toprakları ve Galya Praefectura'sı da Britania, Galya, İber Yarımadası ve karşısındaki Afrika topraklarını kapsamaktadır¹⁴. Diokesislerin altında yine eyaletler söz konusudur. 7. yüzyıla gelindiğinde ise Doğu Roma (Bizans) toprakları askeri karakterli Thema'lara bölünmüş ve sistem, bazı değişikliklerle 11. yüzyıla kadar kullanılmıştır¹⁵.

İki bölümden oluşan bu çalışmanın ilk bölümünde Hierokles ve eseri hakkında genel bilgiler verilecek, ardından da Hierokles'in eserindeki bugünkü Türkiye topraklarını kapsayan Eparkhialar ve bu Eparkhialara bağlı kentlerin listeleri incelenecektir. Roma İmparatorluğu'nun Geç Antikçağ'daki idari ve dini örgütlenmesini konu alan kaynaklar arasında; Synekdemosis'un yanı sıra Ravennatis Anonymi Cosmographia, Notitia Dignitatum, Notitia Episcopatum, Descriptio Orbis Romani ve De Thematis adlı kaynaklar öne çıkmaktadır. Ancak bu kaynaklar; genelde listeler halinde olmaları, ayrıntılı bilgi içermemeleri, oluşturuldukları dönem hakkındaki tartışmalar ve kendi aralarında çelişkiler bulunması gibi gerekçelerle Anadolu'nun yerleşim tarihinin incelenmesinde şimdiye kadar yeterince dikkate alınmamıştır. Bu durum çalışmamızın önemini arttırmaktadır. Eparkhiaların kabaca kapsadıkları alanlar ile kent adlarının Synekdemosis'un farklı basımlarında yer alış biçimleri, çalışmamızda değinilmesi amaçlanan belli başlı konulardır. Ayrıca kilise örgütlenmesini konu alan kaynaklar yardımıyla, idari örgütlenme ile kilise örgütlenmesinin karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Anadolu Eparkhiaları ve kentleri incelenirken nispeten daha yakın tarihli ve daha fazla ayrıntı içermesi nedeniyle büyük oranda Honigman'ın yayını¹⁶ takip edilmiş, diğer modern baskılardaki farklılıklardan dikkate değer olanları metinde, kalanı da parantez içinde belirtilmiştir. Yazımdaki küçük farklılıklar ise dikkate alınmamıştır. Yayınların giriş kısımlarındaki bilgiler dışında, Hierokles listesine (Synekdemosis) yapılan göndermelerde sayfa numarası değil, ilgili Eparkhia ve kentin numaraları kullanılmıştır.

⁸ Lucius Caecilius Firmianus Lactantius, *Zalimlerin Ölümleri Üzerine*. Çeviren Tuğçe Ünver, (Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2021), VII, 1-4; Charles Freeman, *Mısır, Yunan ve Roma- Antik Akdeniz Uygarlıkları*. Çeviren Suat Kemal Angı, (İstanbul: Dost Kitabevi, 2010), 555-556; Mustafa H. Sayar., "Geç Antik Devir", *Doğu Batı*, 49 (2009): 238.

⁹ Alexander A. Vasilev, *Bizans İmparatorluğu Tarihi*. Çeviren Tevabil Alkaç, (İstanbul: Alfa Yayınevi, 2017), 81.

¹⁰ Cüneyt Güneş, *Bizans Anadolu'sunda Askeri ve İdari Bir Sitem- Thema Sistemi*. (Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2021) 15.

¹¹ Freeman, *Mısır, Yunan ve Roma- Antik Akdeniz Uygarlıkları*, 556.

¹² Stephen Mitchell, "Anadolu'da Geç Antikçağ", *Hellenistik ve Roma Dönemlerinde Anadolu- Krallar, İmparatorlar, Kent Devletleri* içinde., Editör Oğuz Tekin, (İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2019), 361.

¹³ Georg Ostrogorsky, *Bizans Devleti Tarihi*. Çeviren Prof. Dr. Fikret İşıltan, (Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2011) 32; Denis Feissel, "İmparatorluk ve İmparatorluk Yönetimi", *Bizans Dünyası 1* içinde., Hazırlayan Celile Morrisson, Çeviren Aslı Bilge, (İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2014), 127-128.

¹⁴ M. Murat Baskıcı, *Bizans Döneminde Anadolu İktisadi ve Sosyal Yapı (900-1261)*. (Ankara: Phoenix Yayınları, 2016) 84.

¹⁵ Averil Cameron, *Bizanslılar*. Çeviren Özkan Akpınar, (İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2019), 99; Güneş, *Bizans Anadolu'sunda Askeri ve İdari Bir Sitem*, 23.

¹⁶ Hierokles, *Le Synekdemosis d'Hiérokles et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*. Texte, introd., comm. et cartes, Ernest Honigman, (Brussels: Editions de l'Institut de Philologie et d'Histoire Orientales et Slaves, 1939), 12-48.

1. Hierokles ve Eseri

Hierokles'in¹⁷ yaşamı hakkında, günümüze ulaşan Synekdemos (Lat. Vademecum) adlı eseri dışında bilgimiz yoktur. Adı; klavuz, rehber ve yol arkadaşı¹⁸ gibi anlamlara gelen eser, Doğu Roma İmparatorluğu'na bağlı olan eyaletlerin ve kentlerin bir listesidir. Eserin, idari görevlerini yerine getirmek üzere imparatorluk topraklarında seyahat eden devlet görevlileri için bir rehber olarak hazırlandığı belirtilmektedir¹⁹. Bu yönüyle kendi döneminde önemli bir eksikliği giderdiği gibi, günümüzde de Doğu Roma'nın Arap istilaları öncesi idari yapısı hakkındaki kaynak boşluğunu doldurmaktadır. Dolayısıyla eser, Anadolu'nun Erken Bizans dönemi coğrafyasını anlamamızı sağlayan önemli birkaç kaynaktan biridir²⁰. Eserin içeriğinden yola çıkılarak Hierokles ile ilgili de bazı çıkarımlarda bulunulmaktadır. İmparator VII. Constantinus Porphyrogenitus²¹, De Thematibus adlı eserinde Hierokles'ten "grammatikos"²² olarak söz etse de yazar, literatürde daha çok 6. yüzyılda yaşamış bir coğrafyacı olarak bilinmektedir. Ayrıca Ramsay, Hellespontos Eyaleti üzerine verdiği ayrıntılı bilgileri kanıt göstererek, yazarın bu eyaletle bağlantısını savunmuştur²³.

Synekdemos'un içeriği, yazıldığı tarih konusundaki tartışmalara da katkı sağlamaktadır. Iustinianus'un 533 yılında fethettiği Afrika'nın içerikte yer almaması, eserin tarihi için terminus ante quem olarak kabul edilmektedir²⁴. Zira Iustinianus'un fetihleri sonrasında İtalya'da ve Afrika'da yeni eyaletler kurulmuştur²⁵. Tarih konusunda bilgi sağlayan ikinci bir veri de Iustinianus döneminde bu imparatorun adını alan kentlerin listeye yansımaya biçimidir. Iustinianus, tahta çıktığı andan itibaren mevcut kentleri bayındırlaştırmış ve yeni bazı kentler kurmuştur²⁶. Fakat imparatorun adını alan pek çok kent olmasına rağmen, bunlardan Pisidia'daki Konona²⁷ dışındaki kentler listede eski adlarıyla verilmektedir²⁸. Bu nedenle Hierokles'in eserini Iustinianus'un imparatorluğunun hemen başında (527, 528) yazdığı düşünülmektedir²⁹. Fakat burada Synekdemos'un 460'lı yıllarda yazılan bir eserin yeniden ele alınmış biçimi olduğunu savunan görüşlerin bulunduğunu da belirtmek gerekir³⁰.

¹⁷ Eskiçağ'da Hierokles adını taşıyan birkaç ünlü isim vardır. Bu isimler için bk. William Smith, *A New Classical Dictionary of Greek and Roman Biography, Mythology, and Geography: Partly Based Upon the Dictionary of Greek and Roman Biography and Mythology*. (New York: Harper & Brothers, Publishers, 1884) 369.

¹⁸ Henry George Liddel and Robert Scott, *Greek-English Lexicon*. (New York: Clarendon Press, 1893). 1483.

¹⁹ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 1.

²⁰ Johannes Koder, "Bizans Anadolu'sunun Coğrafyası", *Bizans Dönemi'nde Anadolu* içinde, Editör Engin Akyürek ve Koray Durak, (İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2021), 4.

²¹ 913-959 yılları arasında imparatorluk yapan VII. Constantinus, sarayın mor bir odasında doğduğu için Porphyrogenitus (mor doğan) lakabıyla anılır.

²² Constantinus Porphyrogenitus, *De Thematibus et De Administrando Imperio*. Recognovit Immanuel Bekkerus, (Bonnae: Impensis Ed. Weberi, 1840), 46.

²³ William Mitchell Ramsay, *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası*. Çeviren Mihri Pektaş, (İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1960), 166.

²⁴ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 1-3.

²⁵ Iustinianus'un fetihleri sonrasında oluşan tablo için bk. John Haldon, *Bizans Tarih Atlası*. Çeviren Ali Özdamar, (İstanbul: Alfa Yayınları, 2017), 62, Harita 3, 1.

²⁶ Adı, Iustinianopolis veya Iustianiana olarak değiştirilen bu kentler için bk. Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 1-2.

²⁷ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 674, 2.

²⁸ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 1.

²⁹ A. H. M. Jones, bu tarihe karşı çıkmaktadır. Jones'in Hierokles listesi hakkındaki değerlendirmeleri için bkz. A. H. M. Jones, *The Cities of the Eastern Roman Provinces*. (Oxford: Clarendon Press, 1971), 514-522.

³⁰ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 2. Bu konuda ayrıca bkz. Jones, *The Cities of the Eastern Roman Provinces*, 514; Koder, "Bizans Anadolu'sunun Coğrafyası", 4.

Eser hakkında değinilmesi gereken hususlardan bir diğeri, sivil ve dini idareyi³¹ konu alan benzer kaynaklarla ilişkisidir. 7. yüzyılda yaşamış bir coğrafyacı olan Georgios Cyprios'un³² *Descriptio Orbis Romani* (Roma Dünyasının Tasviri)³³ adlı eseri, Hierokles'in eserinin taklididir³⁴. Her iki kaynak Honigman tarafından birlikte yayınlanmıştır³⁵. Ayrıca Synekdemos, Stephenos Byzantinos'un sözlüğü (Ethnica) ile VII. Constantinus Porphyrogenitus'un 9. yüzyılın ortalarında kaleme aldığı, Themalar'a genel bir bakış sunan *De Thematibus* adlı eserinin de ana kaynağını oluşturmaktadır³⁶. Synekdemos'un piskoposluk listelerini konu alan *Notitia Episcopatum*³⁷ ile de genelde benzer olduğu bir gerçektir. Hatta eserin korunması, piskoposluk listelerine benzerliği sayesinde gerçekleşmiştir³⁸. Benzerlik, Parthey'in Synekdemos ve *Notitia Episcopatum*'u birlikte yayınlamasına da yol açmış olmalıdır³⁹. Ancak dini hiyerarşiyi konu alan kaynaklarla yapılan karşılaştırma Synekdemos'un dini değil, seküler nitelik taşıdığını ortaya koymaktadır⁴⁰. Nitekim eyaletlerin ve bu eyaletlere bağlı kentlerin dizilişinde piskoposluk listeleri dini hiyerarşiyi, Hierokles listesi ise coğrafik yakınlığı dikkate almaktadır⁴¹. Synekdemos'ta Eparkhialara bağlı kentler kendi içerisinde coğrafik yakınlığa göre gruplanırken, kilise hiyerarşisini belirten kaynaklarda kentler tek listede dinsel önemlerine göre sıralanmaktadır. Ayrıca Hierokles listesinde Eparkhiaların başkentleri her zaman ilk sırada verilmemesine rağmen, dini hiyerarşiyi konu alan *Notitia Episcopatum* listelerinde, piskoposluk merkezi her zaman listenin ilk sırasında yer alır. İki tür arasındaki benzerlik, Hierokles'in eserini kilise hiyerarşisini konu alan kaynaklara bakarak oluşturduğu iddiasına da neden olmakla birlikte, bu durum daha çok kilise hiyerarşisinin genelde idari örgütlenmeye dayanarak oluşturulmuş⁴² olmasından kaynaklansa gerektir.

Synekdemos hakkındaki tartışmalardan bir diğeri ise eserin eksik olup olmadığıdır. Sadece listelerden oluşması ve bir dizi önemli kentin listede yer almaması⁴³ nedeniyle, aslında daha eksiksiz bir listenin olabileceği tartışılmaktadır. Synekdemos'un günümüze ulaşan metni, en eskisi 12. yüzyıla ait el yazmalarına dayanmaktadır⁴⁴. Bu el yazmalarının 10. yüzyıl tarihli bir el yazmasının daha kısa bir

³¹ Dini idare büyük oranda idari sisteme uymakla birlikte, zaman zaman eyaletin metropolisi ile piskoposluk merkezi farklı olabilmektedir. Doğu Roma eyaletlerindeki piskoposluk merkezleri için bkz. Haldon, *Bizans Tarih Atlası*, 86, Harita 4, 3.

³² Lapithos (Lapta) kökenli Georgios Cyprios, 7. yüzyılda yaşamıştır. Eseri hem sivil hem de dini örgütlenmeye dair listeler içermektedir. Bkz. Mustafa Türk, "Balıkesir Çevresinde Hadrianoutherai Örneğinde Eskiçağ Kentleri", (Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2019), 66.

³³ Georgios Cyprios, *Georgii Cypri Descriptio orbis romani*. Editör Henricus Gelzer, (Lipsiae: In Aedibus B. G. Teubneri, 1890), 28-56.

³⁴ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 3.

³⁵ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 12-70.

³⁶ Max Kiessling, "Hierokles", *Pauls Realencyclopädie der Classischen Altertumswissenschaft*, (Stuttgart: Metzger, 1913) 16, VIII-2, 1487. Karşılaştırma için bkz. Constantinus Porphyrogenitus, *De Thematibus et De Administrando Imperio*, 13-64; Koder, "Bizans Anadolu'sunun Coğrafyası", 6.

³⁷ Constantinopolis Kilisesi'ne bağlı Metropolislik ve Piskoposluk merkezlerinin dini hiyerarşisini gösteren 21 liste. Bkz. Koder, "Bizans Anadolu'sunun Coğrafyası", 5.

³⁸ Timothy E. Georgy, "Hierokles", *The Oxford Dictionary of Byzantium*, Editör Alaxsander P. Kazhdan (New York/Oxford: Oxford University Press, 1991), 930.

³⁹ Türk, "Balıkesir Çevresinde Hadrianoutherai Örneğinde Eskiçağ Kentleri", 65; Hierokles, *Hieroclis Synekdemus et notitiae Graecae episcopatum; accedunt nili doxapatii notitia patriarchatum et locorum nomina immutata*, Editör Gustavi Parthey, (Amsterdam: Adolf M. Hakkert, 1967) 3-261.

⁴⁰ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 2-3. Vasiliev, *Bizans İmparatorluğu Tarihi*, 218.

⁴¹ Piskoposluk listeleri ile Hierokles listesi arasında kent adlarının yazılışı (nominativ- genitiv) konusunda da fark vardır. Bu konuda bkz. Kiessling, "Hierokles", 1488.

⁴² Feissel, "İmparatorluk ve İmparatorluk Yönetimi", 122.

⁴³ Hierokles listesinde yer almayan eyalet kentleri için bk. Jones, *The Cities of the Eastern Roman Provinces*, 524-544.

⁴⁴ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 8, 9.

versiyonu olabileceği ileri sürülmüştür⁴⁵. Listenin tam olduğunu savunanların en önemli argümanı ise Hierokles'i kaynak olarak kullanan yayınlarda⁴⁶ farklılık bulunmamasıdır.

Synekdemos, 18. yüzyıldan 20. yüzyılın ortalarına kadarki süreçte Peter Wesseling, Gustav Parthey, A. Burckhardt ve Ernst Honigman tarafından birkaç kez yayınlanmıştır⁴⁷. İlk yayın 1735 yılında Peter Wesseling tarafından yapılmış⁴⁸, ardından 1864 yılında eser L. P. Migne tarafından *Patrologia Graeca* serisi içerisinde yayınlanmıştır⁴⁹. Synekdemos'u 1866 yılında da Gustav Parthey yayınlanmıştır. Eserin yayınlandığı bir diğer seri Teubner'dir. A. Bruckhardt tarafından 1893 yılında bu seri içerisinde basılmıştır⁵⁰. Ayrıca Peter Wesseling'in yayını 1840 yılında *Corpus Scriptorum Byzantinae Historiae*⁵¹ serisi içinde, Parthey'in yayını da 1967⁵² yılında tekrarlanmıştır. En eksiksiz görülen baskı ise Ernst Honigman'na aittir⁵³. Erken edisyonlarda tarihi coğrafya bilgileri kısıtlı olduğundan, kentlerin lokalizasyonları konusunda eksiklik söz konusudur. Buna karşılık Honigman tarafından 1939 yılında yayınlanan versiyonda hem kentlerin Bruckhardt'ın yayınında yer alan farklı yazılış biçimleri verilmekte hem de tarihi coğrafya bilgisinin artmış olmasının da katkısıyla genelde kentlerin lokalizasyonları belirtilmektedir. Ayrıca Honigman kentlere dair kaynak da vermektedir.

2. Hierokles Listesinde Anadolu Eparkhiaları ve Kentleri

Hierokles'in Synekdemos adlı eserinde Doğu Roma İmparatorluğu toprakları 64 Eparkhia'ya bölünmüş ve bu Eparkhialardaki kentlerin adları sıralanmıştır. Eparkhialar, Diokletianus'un idari düzenlemesinde olduğu gibi Dioekesisler altında toplanmıştır. Thrakike, İlyrikon, Asiane, Pontike, Anatolike, Aigyptiake olmak üzere 6 Diokesis bulunmaktadır⁵⁴. Synekdemos'ta bu Diokesisler altındaki Eparkhialara bağlı toplamda 935 kent listelenmektedir⁵⁵. Ancak el yazmalarında verilen numaralar çoğu zaman mevcut kent sayısından fazladır. Numaralandırma 935 kentin olduğunu gösterse de hem numaralandırmada yanlışlar söz konusudur hem de bazı kentler iki kez tekrar edilmiştir. Bu nedenle toplam kent sayısının daha az olduğu kabul edilmektedir⁵⁶. Toplam sayıya dair ise literatürde verilen rakamlardan biri 912, bir diğeri de 923'dür. Bugün Anadolu'da ve Türkiye Trakya'sında bulunan kentler; Thrakike, Asiane, Pontike ve Anatolike Diokesislerine bağlıdır. Thrakike Diokesisini adından da anlaşıldığı gibi Thrakia'daki, Asiane Anadolu'nun batı ve güneybatı bölgelerindeki, Pontike Anadolu'nun kuzey ve doğu bölgelerindeki, Anatolike ise Isauria ve Klikia ile Güneydoğu Anadolu bölgesindeki Eparkhiaları kapsamaktadır (Harita 1).

⁴⁵ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 8; Kiessling, "Hierokles", 1488.

⁴⁶ Örneğin VII. Constantinus Porphyrogenitus'un kullandığı Hierokles nüshasının günümüze ulaşan el yazmalarıyla aynı olduğu tespit edilmiştir. Bkz. Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 7.

⁴⁷ Vassilios Manimanis vd., "The Geographers Of The Early Byzantine Period", *European Journal of Science and Theology*, Vol.8, No.4, (2012): 32.

⁴⁸ Hierokles, *Hieroclis Grammatici Synekdemus*, Editör Petri Wesseling (Amsterdam: Wetstenium and Smith, 1735), 632-734.

⁴⁹ Manimanis vd. "The Geographers Of The Early Byzantine Period", 32.

⁵⁰ Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*. Editör August Burckhardt, (Leipzig: Teubner, 1893), 1-48.

⁵¹ Hierokles, *Hierocleous Grammatikou Synekdemus*, Editör Petri Wesseling, *Corpus Scriptorum Byzantinae Historiae* 3, (Bonn: Weber, 1840), 379-532.

⁵² Hierokles, *Hieroclis Synekdemus et notitiae Graecae episcopatum*, 1-51.

⁵³ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 1-48.

⁵⁴ Stephen Mitchell'in Iustinianus dönemine dair verdiği bir haritada İlyrikon Diokesisini, Dacia ve Makedonia olarak ikiye ayrılmıştır. Söz konusu yayında verilen liste için bkz. Stephen Mitchell, *Geç Roma İmparatorluğu Tarihi M.S. 284-641*, Çeviren Turhan Kaçar, (Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2016), 253.

⁵⁵ Synekdemos'un yazıldığı dönemde Doğu Roma İmparatorluğu'na bağlı bölgelerdeki kent yoğunluğu için bkz. Haldon, *Bizans Tarih Atlası*, 66, Harita 3.2.

⁵⁶ Toplam kent sayısı hakkındaki tartışmalar için bk. Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 7-8; Kiessling, "Hierokles", 1488; Manimanis vd., "The Geographers Of The Early Byzantine Period", 31.

Harita 1: Hierokles Listesindeki Anadolu Eparkhiaları ve Kentleri (Hierokles, Le Synekdemòs d'Hiérokless et l'opuscule géographique de Georges de Chypre).

Thrakike Diokesisi'nini oluşturan Europe, Aiminontos, Rhodope, Thrake, Skythia ve Mysia II olmak üzere toplam 6 Eparkhia'dan üçü (Europe, Rhodope ve Aiminontos) bugün Türkiye Trakya'sı sınırlarında kalan kentleri barındırır (Tablo 1). Synekdemos'da birinci sırada verilen Europe, Thrakia'nın en doğu ucunu kapsar. Dolayısıyla Konstantinopolis'in bulunduğu alan da bu Eparkhia'nın sınırları içerisinde. Ancak Konstantinopolis yönetsel açıdan Eparkhiaların üstünde yer aldığı için, Eparkhia Europe'ye bağlı değildir. Europe'ye bağlı olan 14 kent, üç grup altında toplanmıştır⁵⁷. Notitiae Episcopatumum'da Europe'nin piskoposluk merkezi olan Herekleia, Synekdemos'ta ikinci sırada verilmektedir. Thrakike Diokesisinin diğer iki Eparkhiasının ise sadece birer kenti bugün Türkiye topraklarındadır. Bunlardan biri, listede ikinci sırada verilen Rhodope'deki Ainos (Enez)⁵⁸, diğeri de listede dördüncü sırada verilen Aiminontos kentlerinden Hadrianopolis'dir⁵⁹. Hadrianopolis, Notitiae Episcopatumum'da Eparkhia'nın piskoposluk merkezidir.

Synekdemos'ta Anadolu topraklarındaki kentler ise Asiane, Pontike ve Anatolike olmak üzere üç Diokesis altındaki Eparkhialara bağlıdır. Asiane, 11 Eparkhia ve 333 kente, Pontike 11 Eparkhia ve 80 kente, Anatolike ise beşi Anadolu'da bulunan 15 Eparkhia'ya sahiptir⁶⁰. Diokesislerden ilki olan Asiane'nin Eparkhiaları; Asia, Hellespontos, Phrygia Pakatiane, Lydia, Psidia, Lykaonia, Phrygia Salautarias, Pamphylia, Lykia, Nesoi⁶¹ ve Karia'dan oluşur (Tablo 1). Piskoposluk listelerinde Kappadokia'dan sonra ikinci sırada sayılan Asia, Synekdemos'ta üç gruba ayrılmış 43 kente sahiptir⁶².

⁵⁷ Birinci grup: Eudoksiopolis, Herekleia, Arkhadioupolis, Bizye, Panion, Ornoi; ikinci grup: Ganos, Kallipolis, Merizos, Siltike, Sausadia; üçüncü grup: Aphrodisia, Apros, Koila. Bkz. Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokless et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 632, 633, 634,1-3.

⁵⁸ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokless et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 634-5.

⁵⁹ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokless et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 635-10.

⁶⁰ Koder, "Bizans Anadolu'sunun Coğrafyası", 5.

⁶¹ Eparkhia Nesoi, Ege Denizi'ndeki adalarda bulunan kentleri kapsamaktadır. Eparkhia'ya bağlı iki gruba ayrılmış olan toplamda 19 kent vardır (Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokless et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 686-8,9). Bu kentlerden Tenedos (Bozcaada) ve Poroselene (Proselene- Pyrgos) bugün Türkiye sınırlarındadır. Ege Denizi'ndeki bir başka ada olan Imbroz (Gökçeada) ise İlyrikon Diokesisine bağlı Eparkhialardan biri olan Hellas'ın kentleri arasında sayılmaktadır (Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokless et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 649-2).

⁶² Birinci grup: Ephesos, Anaia (Anea), Priene (Prine), Magnasia Maiandrou (Magnesia Meandrou), Tralleis (Tralles), Nysa, Brioulla (Prioulla), Mastaura, Anineta, Hypaipa (Hypepa), Arkhadioupolis (Ardioupolis), Dios Hieron, Augaza (Euaza); ikinci grup: Koloe (Kolose, Koloaisie), Siai, Algiza, Nikaia (Nikopolis), Palaiapolis, Baretta, Auliou Kome, Nea Aule (Neaule), Kolophon, Metropolis, Lebedos, Teos (Tios), Smyrna, Klazomenai (Klazomene), Erythrai, Magnesia Sipyrou (Magnesiasoupolis), Aigai (Apae); üçüncü grup: Temnos, Phokaia (Phokea), Kyme

Eparkhia'nın ilk grup kentleri arasında sayılan Ephesos bölgenin piskoposluk merkezidir. İkinci gruptaki Siai kenti, Parthey ve Bruckhardt'ın listesinde yer almamaktadır. Bruckhardt, bu gruptaki Kolophon ve Metropolis'i birlikte vererek, Kolophon'un bölgenin Metropolisini olduğunu belirtmiştir⁶³. Erythrai yerine de Parthey ve Bruckhardt'da Satrote adı yazılmıştır⁶⁴. Her iki yazar üçüncü gruptaki Adramyttion'dan, Ἀδραμύτιον ἢ ποτε Λύονησος şeklinde söz ederek kenti Lyrnesos ile ilişkilendirmektedir⁶⁵.

No	Eparkhia	Diokesis	No	Eparkhia	Diokesis
I	Europe	Thrakike	XXXIII	Paphlagonia	Pontike
II	Rhodope	Thrakike	XXXIV	Galatia A	Pontike
IV	Aiminontos	Thrakike	XXXV	Galatia Salaoutaria	Pontike
XX	Asia	Asiane	XXXVI	Kappadokia A	Pontike
XXI	Hellespontos	Asiane	XXXVII	Kappadokia B	Pontike
XXII	Phrygia Pakatiane	Asiane	XXXVIII	Helenopontos	Pontike
XXIII	Lydia	Asiane	XXXIX	Pontos Polemoniakos	Pontike
XXIV	Psidia	Asiane	XL	Armenia A	Pontike
XXV	Lykaonia	Asiane	XLI	Armenia B	Pontike
XXVI	Phrygia Salaoutaria	Asiane	XLII	Klikia A	Anatolike
XXVII	Pamphylia	Asiane	XLIII	Klikia B	Anatolike
XXVIII	Lykia	Asiane	XLV	Isauria	Anatolike
XXX	Karia	Asiane	XLVIII	Euphratesia	Anatolike
XXXI	Bithynia	Pontike	XLIX	Osroene	Anatolike
XXXII	Honorias	Pontike	L	Mezopotamia	Anatolike

Tablo 1. Anadolu Kentlerini Bünyesinde Barındıran Eparkhialar (Hierokles, Seynekdemos, I-L).

Mysia ve Troas topraklarını kapsayan Eparkhia Hellespontos'a bağlı 33 kent de yine birbirini takip eden numaralarla verilen üç grupta toplanmaktadır⁶⁶. Eparkhia'nın Metropolisini olan Kyzikos, ilk gruptan ayrı olarak Asia kentlerinin üçüncü grubunun devamı olarak numaralandırılmıştır⁶⁷. İlk gruptaki Eksoria kenti Honigman'ın listesinde yoktur. Honigman, bu gruptaki Rhekita kentinin de

(Myke), Myrina, Pergamon (Pergamos), Elaia, Pitane (Pittane), Tiarai, Theodosiupolis, Adramyttion, Antandros (Atandros), Gargara (Gadara), Assos. Bkz. Hierokles, *Le Synekdèmos d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 659, 1-13; 660, 1-16; 661, 1-13.

⁶³ Hierokles, *Hieroclis Synekdemos*, Editör August Burckhardt, 660, 8-9.

⁶⁴ Hierokles, *Hieroclis Synekdemos*, Editör August Burckhardt, 660, 14; Hierokles, *Hieroclis Synekdemos et notitiae Graecae episcopatum*, 660, 14.

⁶⁵ Hierokles, *Hieroclis Synekdemos et notitiae Graecae episcopatum*, 661, 10; Hierokles, *Hieroclis Synekdemos*, Editör August Burckhardt, 661, 10.

⁶⁶ Birinci grup: Kyzikos, Prokeonnesos (Proikonesos), Eksoria, Baris (Barispe), Parion, Lampsakos, Abydos, Dardanos (Dardanon), Ilion, Troas, Skamandros, Polikhna, Poimanenos (Poimantenos), Artemea, Rhekita (Rheketa), Blaudos (Blados), Skelenta; ikinci grup: Miletoupolis (Molis), Germe (Germai), Attaos (Aptaos), Kerge, Sagara, Hadrianouterai (Hadrianou kai Eras), Erai, Pionia, Konision (Konisine), Argiza, Hamaksitos (Ksios Troados), Mandakanda (Mandakada), Ergasteria (Ergasterion); üçüncü grup: Mandrai, Hippoi, Oke Siderou (Oki Sideron, Oke). Skepsis. Bkz. Hierokles, *Le Synekdèmos d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 661, 15; 662, 1-16; 663, 1-13; 664, 1-5.

⁶⁷ Hierokles, *Le Synekdèmos d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 661, 15.

Dekastadia olabileceği notunu düşmüştür⁶⁸. İkinci gruptaki Erai adı ise sadece Parthey'de verilmektedir⁶⁹. Adın, Hadrianoutherai kentinin sonundaki ekin yanlışlıkla ayrı bir kent olarak algılanmasından kaynaklandığı düşünülmektedir⁷⁰. Parthey ve Bruckhardt'ın ikinci grupta Ksios Trados adıyla verdikleri kent ise Honigman'da Hamaksitos adıyla verilerek, soru işaretiyle birlikte kentin adının Troados olabileceği de belirtilmiştir⁷¹. Parthey de üçüncü gruptaki Oke Sideron'u iki ayrı kent olarak düşünmüştür⁷². Eparkhia'nın başkenti olan Kyzikos aynı zamanda bölgenin piskoposluk merkezidir. Eparkhia Hellespontos'a ait kent sayısının Notitia Episcopatum'da verilen kent sayısından fazla olması, Hierokles'in eyaleti daha yakından tanıdığı düşüncesine neden olmaktadır.

Phrygia adını taşıyan iki eparkhia'dan biri olan Phrygia Pakatiane'nin 38 kenti, kendi içerisinde dört gruba ayrılmıştır⁷³. Bölgenin piskoposluk merkezi, Synekdemos'ta ilk grup kentler arasında sayılan Laodikeia'dır. Üçüncü gruptaki Peltai adının yerine Parthey ve Bruckhardt'da Molte adı verilmektedir⁷⁴. Eparkhia Lydia da kendi içinde üç gruba ayrılmış 22 kente sahiptir⁷⁵. Metropolisini belirtmemiş olmakla birlikte, bölgenin en önemli kenti olan Sardes, ilk grubun birinci sırasında yer almaktadır. Kent aynı zamanda bölgenin piskoposluk merkezidir. Bruckhardt'ın üçüncü grubun sonuna eklediği Mostina'nın⁷⁶, listede Mostene adlı başka bir kent olması nedeniyle listeye yanlışlıkla eklendiği anlaşılmaktadır. Aynı şekilde Eparkhia Pisidia'nın 25 kenti de üç gruba ayrılmıştır⁷⁷. Bruckhardt, ikinci gruptaki Tymandos kentinin Metropolis unvanına sahip olduğunu belirtmektedir⁷⁸. Bu nedenle Metropolis adı, Bruckhardt'ın listesinde yoktur. Notiae Episcopatum'da ise bölgenin piskoposluk merkezi, Synekdemos'ta birinci grup kentler arasında sayılan Antiokheia'dır. Honigman'dan farklı olarak Parthey ve Bruckhardt, üçüncü grubun başına Themisionios adını da eklemiştir⁷⁹.

⁶⁸ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 662, 14.

⁶⁹ Hierokles, *Hieroclis Synekdemus et notitiae Graecae episcopatum*, 663, 7.

⁷⁰ Mustafa Türk, "Geç Antikçağ Kaynakları Işığında Hellespontus Eyaleti Kentleri", *Uluslararası Bandırma ve Çevresi Sempozyumu, Tam Metin Bildiriler Kitabı I* içinde Editör Zekai Mete vd. (Bandırma: Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi Yayınları, 2018), 242.

⁷¹ Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 663, 11.

⁷² Hierokles, *Hieroclis Synekdemus et notitiae Graecae episcopatum*, 664, 3-4.

⁷³ Birinci grup: Laodikeia, Hierapolis, Mossuna (Mosuna), Attouda (Attuda), Trapezoupolis; ikinci grup: Kolossai (Kolosai), Keretapa, Themisionion (Themisionios), Oualentia, Sanaos, Konioupolis, Titoupolis (Sitoupolis); üçüncü grup: Krassos (Krasos), Lounda, Peltai (Molte), Eumeneia, Sibia, Pepouza, Bria (Briana), Sebaste, Ilouza; dördüncü grup: Alinoi (Adioi), Sioukharaks (Ioukharathaks), Diokhleia (Diokhlia), Aristion, Kiduessos (Kidussos), Appia (Apia), Eudokhias, Aizanoi (Azanoi), Tiberiapolis, Kadoi, Theodosiana (Theodosia), Ankhyra, Synaos (Synnaos), Temenou Thyrai, Traianoupolis (Tanoupolis), Poylkheriopolis (Poylkherianoupolis/Polykherianoupolis), Akmonia (Akmona). Bkz. Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 665,1-5; 666,1-7; 667, 1-10; 668, 1-16.

⁷⁴ Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*, 667, 3; Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*, Editör August Burckhardt, 667, 3.

⁷⁵ Birinci grup: Sardeis, Philadelpheia (Philadelphia), Tripolis, Thyateira, Settai (Sitai); ikinci grup: Maionia (Meonia), Ioulianoupolis, Tralla (Tralles), Aurelianoupolis, Attaleia (Attalia), Hermokhapelia, Akhrasos, Apollonos Hieron, Tabala (Talaza, Talaksa); üçüncü grup: Bageis (Bagis), Kerassai (Kerasse), Mysotimalos (Mesotymellos), Apollonis,, Hierokaisareia (Hierokastelleia, Hierokastella), Mostene (Mystines), Satala (Sataleon), Gordos. Bkz. Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 669, 1-6; 670, 1-9; 671, 1-9.

⁷⁶ Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*, Editör August Burckhardt, 671,9.

⁷⁷ Birinci grup: Antiokheia, Neapolis, Limenai, Sabinai, Atenia (Atmenia), Pappa, Siniandos (Sinethandos), Laodikeia Kekaumene, Tyraion, Adrianoupolis, Philomelion; ikinci grup: Sozopolis, Tymandos, Metropolis, Apameia (Opameia), Eudoksiopolis, Sagalassos (Agalassos), Baris, Seleukeia Sidera, Timbriada; üçüncü grup: Iustianianoupolis, Malos (Mallos), Adada (Odada, Hodada), Zorzela (Zorzila), Tityassos. Bkz. Hierokles, *Le Synekdemòs d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 672, 1-12; 673, 1-9; 674, 1-6.

⁷⁸ Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*, Editör August Burckhardt, 678, 2-3.

⁷⁹ Hierokles, *Hieroclis Synekdemus et notitiae Graecae episcopatum*, 774, 1; Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*, Editör August Burckhardt, 674, 1.

Eparkhia Lykaonia'nın 25 kenti ise iki gruba ayrılmıştır⁸⁰. İlk gruptaki Ikonion, Bruckhardt ve Parthey'de Metropolis olarak kaydedilmiştir⁸¹. Kent, kilise hiyerarşisi listelerinde de piskoposluk merkezidir. Phrygia Salautarias'ın 23 kenti vardır ve bu kentler üç grupta toplanmıştır⁸². İlk grup, Lykaonia kentlerinin devamı olarak numaralandırılmıştır. Bruckhardt, ikinci gruptaki Dokhimion'u Metropolis olarak vermektedir⁸³. Dolayısıyla Metropolis adı Bruckhardt'ta yer almamıştır. Bölgenin piskoposluk merkezi ise Synekdemos'ta ikinci grup kentler arasında yer alan Synada (Synadon)'dur. Synekdemos'ta en fazla kente sahip Anadolu Eparkhiasi Pamphylia'dır. Eparkhia Pamphylia'nın üç gruba ayrılmış 45 kenti vardır⁸⁴. Eparkhianın ilk grubunki Demos Onobara'nın adı Parthey ve Bruckhardt'ta Demou Kanaura olarak geçmektedir⁸⁵. İkinci gruptaki Eudokhias'ın adı ise Parthey ve Bruckhardt'ta yoktur. Onun yerine Thermessos ve Eudokhia birlikte verilmiştir⁸⁶. Yine Parthey ve Bruckhardt'ta üçüncü gruptaki Demos Obramo'nun yerine Limobrama yer almaktadır⁸⁷. Kilise hiyerarşisini konu alan listelerde, Sillyon ve Side olmak üzere iki farklı piskoposluk merkezinin adı geçmektedir. Dolayısıyla bölgenin piskoposluk merkezi zamanla değişmiştir.

Eparkhia Lykia'nın 33 kenti de üç grupta toplanmıştır⁸⁸. İlk gruptaki Korydalla, Parthey ve Bruckhardt'ta yer almaz. İkinci gruptaki Myra, yine Parthey ve Bruckhardt'ta Metropolis olarak kaydedilmiştir⁸⁹. Kent, aynı zamanda bölgenin piskoposluk merkezidir. Parthey ve Bruckhardt'da

⁸⁰ Birinci grup: Ikonion, Lystra, Mistheia, Amblada, Oiasada, Homanada, Ilistra, Laranda, Derbe (Derbai), Barata, Hyde, Isauropolis; ikinci grup: Korna, Sabatra, Perta (Pterna), Kana (Karna), Gdanmaa (Glauama), Rhiginon (Rhignon). Bkz. Hierokles, *Le Synekdemos d'Hiérokles et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 675, 1-12; 676, 1-6.

⁸¹ Hierokles, *Hieroclis Synekdemus et notitiae Graecae episcopatum*, 775, 1; Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*, Editör August Burckhardt, 675, 1

⁸² Birinci grup: Eukharpia, Hierapolis, Otrous (Ostrous); ikinci grup: Stektorion (Sektorion), Brouzos (Brouksos), Kleros Oreines (Kleros Orines), Kleros Politikhes, Debalikhia, Lysias, Synnada (Synada), Prymnessos, İpsos, Polybotos (Polygotos), Dokhimion, Metropolis, Meiros (Meros); üçüncü grup: Nakholeia (Nakholia), Dorylaion (Dorylleon), Midaion (Medaion), Demos Lykhaonon (Demos Lykhaon), Demos Aurokhla (Demou Aurakleia), Demos Amadassou (Demos Alamassou), Demos Praipenissos (Demos Prypniasa). Bkz. Hierokles, *Le Synekdemos d'Hiérokles et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 676, 8-10; 677, 1-13; 678, 1-7.

⁸³ Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*, Editör August Burckhardt, 677, 11-12.

⁸⁴ Birinci grup: Perge, Sillyon (Sylaion), Magydos, Attaleia (Attalia), Demos Olbianos (Demou Oylambos), Trebenna (Tresena), Demos Onobara (?); ikinci grup: Iobia, Termessos, Eudokhias, Demos Menedemiou (Demou Mendeneo), Demos Pogla (Demou Pokhla), Isinda (Sinda), Berbe, Sibidounda (Sindaunda), Myodia, Khoría Milyadikha (Khoriomyladiakha), Olbasa, Palaiapolis, Lysinia (Lysennara), Komama (Komana); üçüncü grup: Kolbasa, Kremna, Panemou Teikhos, Ariassos (Ariasos), Maksimianoupolis, Khtema Maksimianoupoleos, Rhegeon Salamara (Rhegesalamara), Demos Obramo (?) (Limobrama), Kodroula, Demos Osia (Demousia), Demos Sabaon, Pednelissos (?) (Pastolerios), Selge; dördüncü grup: Primoupolis (Trimoupolis), Side (Sodi), Senna (Serna), Lyrbe (Lybre), Kasai (Kassa), Kotena (Kotana), Orymna (Horymna), Korokhesion, Syedra, Karaleia (Kalaria), Kolybrassos (Holybrassos, Olybrassos). Bkz. Hierokles, *Le Synekdemos d'Hiérokles et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 679, 1-8; 680, 1-13; 681, 1-13; 682, 1-11.

⁸⁵ Hierokles, *Hieroclis Synekdemus et notitiae Graecae episcopatum*, 779, 8; Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*, Editör August Burckhardt, 679, 8.

⁸⁶ Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*, Editör August Burckhardt, 680, 2; Hierokles, *Hieroclis Synekdemus et notitiae Graecae episcopatum*, 680, 2.

⁸⁷ Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*, Editör August Burckhardt, 681, 8; Hierokles, *Hieroclis Synekdemus et notitiae Graecae episcopatum*, 681, 8.

⁸⁸ Birinci grup: Phaselis (Phasydes), Olympos (Hoauapos), Gagai (Gaga), Korydalla, Akhalessos (Akhalisos), Edebessos (Elebesos), Limyra, Arykhanda, Podaleia (Podalia), Khoma; ikinci grup: Rhegeon Milyas (Rhenkylias), Myra, Arneai (Arnea, Arnaia), Kyaneai, Aperlai, Phellos, Antiphellos, Kanduba, Eudoksias, Patara, Ksanthos, Komba (Kombe), Neisa (Misai), Pinara, Sidyma, Tlos (Tlo), Telmessos (Telmisos); üçüncü grup: Kaunos, Araksa, Boubon, Oinoanda (Honoanda), Balboura (Baloura), Kome Mastaura (Komistaraos). Bkz. Hierokles, *Le Synekdemos d'Hiérokles et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 683, 1-9; 684, 1-17; 685, 1-6.

⁸⁹ Hierokles, *Hieroclis Synekdemus et notitiae Graecae episcopatum*, 684, 2; Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*, Editör August Burckhardt, 684, 2.

Neisa'nın adı da Misai olarak geçmektedir⁹⁰. Üçüncü grubun sonunda yer alan Kome Mastaura, Parthey ve Bruckhardt'ta Komistaraos olarak verilmektedir⁹¹. Asiane Diokesisi'nin son Eparkhiasi olan Karia, 28 kente sahiptir⁹². Dört gruba ayrılan Eparkhia'nın ilk grup kentlerinin sırası kendinden önceki Nesoi Eparkhiasi kentlerinden devam ettirilmiştir. Bu gruptaki Herakleia Latmou'un adı Parthey ve Bruckhardt'ta Herakleias Ogmou olarak geçmektedir⁹³. İkinci gruptaki kentlerden Aphrodisias, Parthey ve Bruckhardt'ta Metropolis olarak verilmektedir⁹⁴. Bölgenin piskoposluk merkezi olarak da ikinci grup kentler arasındaki Stratonikeia ile dördüncü gruptaki Kibyra'nın adları yer almaktadır. İkinci gruptaki Herakleia Salbakhes, Bruckhardt'ta Herakleias Alabokhonos, Parthey'de de Honigman ile benzer şekilde Herakleia Salbakhonos olarak yazılmıştır⁹⁵. Ayrıca Eparkhia'nın son iki kenti olan Kibyra ve Komai Khtematikhai (?) (Kokhtemalikhai) diğerlerinden ayrı numaralandırılmıştır⁹⁶.

Synekdemos'ta Anadolu kentlerini barındıran ikinci Diokesis, Pontike'dir. Pontike Diokesisi'ne bağlı Eparkhialar; Bithynia, Honorias, Paphlagonia, Galatia A, Galatia Saloutaria, Kappadokia A, Kappadokia B, Helenopontos, Pontos Polemoniakos, Armenia A ve Armenia B'dir. Bunlardan 16 kente sahip Eparkhia Bithynia listesinde⁹⁷ ilk sırada yer alan Khalkedon, Karia kentlerinin devamı olarak numaralandırılmıştır. Parthey, Bithynia'nın ilk grubundaki Helenopolis'in adını üçüncü sırada, Nikomedeia'nın adını ise Khalkedon'dan sonra birinci sırada yazmıştır⁹⁸. Nikomedeia aynı zamanda bölgenin piskoposluk merkezidir. Bithynia'nın doğusunda bulunan Honoria⁹⁹ ve Paphlagonia'nın¹⁰⁰ 6'şar kenti vardır. Her iki Eparkhia'nın kentleri de iki gruba ayrılmıştır. Honoria'nın piskoposluk merkezi Klaudiopolis, Paphlagonia'nın ise Gangra'dır. Anadolu'nun iç kesimlerindeki bölgelerden biri olan Galatia, Galatia A ve Galatia Saloutaria olmak üzere iki Eparkhia'ya bölünmüştür. Eparkhia Galatia A'nın 7 kentinin¹⁰¹ ilk gurubu, Eparkhia Paphlagonia'nın ikinci grup kentlerinin devamı olarak numaralandırılmıştır. Parthey ve Bruckhardt, bu gruptaki Ankyra'nın Metropolis olduğunu

⁹⁰ Hierokles, *Hieroclis Synekdemos et notitiae Graecae episcopatum*, 684, 13; Hierokles, *Hieroclis Synekdemos*, Editör August Burckhardt, 684, 13.

⁹¹ Hierokles, *Hieroclis Synekdemos et notitiae Graecae episcopatum*, 685, 6; Hierokles, *Hieroclis Synekdemos*, Editör August Burckhardt, 685, 6.

⁹² Birinci grup: Miletos, Herakleia Latmou (Herakleias Ogmou), Halikharnassos,, Myndos (Amyndos), Knidos, Keramos, Mylasa; ikinci grup: Stratonikeia, Amyzon, Alinda, Alabanda (Alapanda), Orthosia, Harpasa, Neapolis, Hyllarhima (Hylarhema), Antiokheia, Aphrodisias, Herakleia Salbakhes (Herakleias Alabokhonos); üçüncü grup: Tabai, Apollonias, Sebastopolis, Iasos, Eriza (Erezos), Markhianoupolis, Anastasioupolis, Khoría Patrimonialia (Khoría Patrimonia); dördüncü grup: Kibyra, Komai Khtematikhai (?) (Kokhtemalikhai). Bkz. Hierokles, *Le Synekdèmos d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 687, 8-14; 688, 1-11; 689, 1-8.

⁹³ Hierokles, *Hieroclis Synekdemos et notitiae Graecae episcopatum*, 687, 9; Hierokles, *Hieroclis Synekdemos*, Editör August Burckhardt, 687, 9.

⁹⁴ Hierokles, *Hieroclis Synekdemos et notitiae Graecae episcopatum*, 688, 10; Hierokles, *Hieroclis Synekdemos*, Editör August Burckhardt, 688, 10.

⁹⁵ Hierokles, *Hieroclis Synekdemos et notitiae Graecae episcopatum*, 688, 11; Hierokles, *Hieroclis Synekdemos*, Editör August Burckhardt, 688, 11.

⁹⁶ Hierokles, *Le Synekdèmos d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 690, 1-2.

⁹⁷ Birinci grup: Khalkedon, Helenopolis, Prainetos (Prinetos), Prainetos (Prinetos), Nikomedeia; İkinci grup: Nikhaia, Basilinopolis (Basileinoupolis), Kios, Apameia (Apamia), Prousa; üçüncü grup: Kaisareia, Apollonia (Apollonios), Daskylion, Neokaisareia, Adrianoi; dördüncü grup: Rhegeon Tataion (Rhegetataios), Rhegeon Doris (Rhegodorie). Bkz. Hierokles, *Le Synekdèmos d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 690, 4; 691; 692; 693; 694, 1-2.

⁹⁸ Hierokles, *Hieroclis Synekdemos et notitiae Graecae episcopatum*, 691, 1-3.

⁹⁹ Birinci grup: Klaudioupolis, Prousias, Herakleia; ikinci grup: Tios, Krateia (Kratia), Adrianoupolis. Bkz. Hierokles, *Le Synekdèmos d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 694, 3-6; 695, 1-3.

¹⁰⁰ Birinci grup: Gangra, Pompeiopolis, Sora; ikinci grup: Amastris(Amastrion), Ionopolis, Dadybra. Bkz. Hierokles, *Le Synekdèmos d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 695, 4-7; 696, 1-3.

¹⁰¹ Birinci grup: Ankyra, Tabia, Aspona, Kinna, Rhegeon Lagania'dan (Rheganagalia); ikinci grup: Rhegeon Mnizos (Rhegemnezos), Iulioupolis'den (Helioupolis). Bkz. Hierokles, *Le Synekdèmos d'Hiérokès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 696, 5-9; 297, 1-2.

belirtmektedir¹⁰². Ankyra dini hiyerarşide de ilk sırada gelmektedir. İkinci gruptaki Iulioupolis'in adı da yine Parthey ve Bruckhardt'ta Helioupolis olarak verilmiştir¹⁰³. Galatia Saloutaria ise 9 kente sahiptir¹⁰⁴. Bölgenin piskoposluk merkezi Pessinous'tur. Tıpkı Galatia kentleri gibi Kappadokia kentleri de Kappadokia A ve Kappadokia B olmak üzere iki Eparkhia adı altında verilmektedir. Kappadokia A'da¹⁰⁵ 4, Kappadokia B'de¹⁰⁶ ise 8 kent vardır. Listelerin başında verilen Kaesareia ve Tyana, bölgelerinin piskoposluk merkezleridir. Liste Kappadokia'dan sonra tekrar Karadeniz kıyılarına dönerek, bölgedeki son iki Eparkhia'yı vermektedir. Bunlardan biri Orta Karadeniz'in doğusunu kapsayan Helenopontos¹⁰⁷, diğeri ise Doğu Karadeniz bölgesini kapsayan Pontos Polemoniakos'dur¹⁰⁸. Helenopontos listesinin ilk sırasındaki Amaseia ile Pontos Polemoniakos listesinde ilk sırada yer alan Neokaisareia, bölgelerinin piskoposluk merkezleridir. Pontike Diokesisinin son iki Eparkhiasi, Anadolu'nun doğusunu kapsayan Armenia A ve Armenia B'dir. Bunlardan Armenia A'da¹⁰⁹ 5, Armenia B'de¹¹⁰ 6 kent vardır. Sebasteia, Armenia A'nın; Melitene ise Armenia B'nin Piskoposluk merkezidir. Her iki kent de Synekdemios'da listenin başında yer alır.

Bünyesinde Anadolu kentlerini barındıran Diokesislerden üçüncüsü olan Anatolike; Klikia A, Klikia B, Kypros, Isauria, Syria A, Syria B, Euphratesia, Osroene, Mezopotamia, Phoinike, Phoinike Libanesia, Palaistina A, Palaistina B, Palaistina G ve Arabia olmak üzere toplam 16 Eparkhia'ya sahiptir. Anadolu kentleri, bunlardan Klikia A, Klikia B, Isauria, Syria A, Euphratesia, Osrohone ve Mezopotamia listelerinde yer alır (Tablo 1). Klikia A, Klikia B ve Isauria kentlerinin tamamı Anadolu'dadır. Klikia A'da¹¹¹ 8, Klikia B'de¹¹² ise 9 kent vardır. Parthey ve Bruckhardt Tarsos'u Klikia A'nın, Anazarbos'u ise Klikia B'nin Metropolis'i olarak vermiştir¹¹³. Bu iki kent, aynı zamanda bölgelerinin piskoposluk merkezidir. 45. Eparkhia olan Isauria, kentlerinin tamamı bugünkü Türkiye topraklarında olan son Eparkhia'dır. Üç gruba ayrılmış toplamda 23 kente sahiptir¹¹⁴. Parthey ve Bruckhardt, kentlerin birinci

¹⁰² Hierokles, *Hieroclis Synekdemus et notitiae Graecae episcopatum*, 696, 5; Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*, Editör August Burckhardt, 696, 5.

¹⁰³ Hierokles, *Hieroclis Synekdemus et notitiae Graecae episcopatum*, 697, 2; Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*, Editör August Burckhardt, 697, 2.

¹⁰⁴ Birinci grup: Pessinous (Pisinous), Rhegeon Myrikhion (?) (Rhegemaaurakhion), Pitinissos (Petinesos), Amorion (Aiorion), Klaneos; ikinci grup: Rhegeon Trokhnadon (Rhegetrokhnada), Eudoksias, Myrikhion, Germia. Bkz. Hierokles, *Le Synekdemios d'Hiérolès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 697, 4-8; 698, 1-4.

¹⁰⁵ Kaisareia, Nyssa, Therma, Rhegeon Podandos (Rhegepodandos). Bkz. Hierokles, *Le Synekdemios d'Hiérolès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 699, 1-3.

¹⁰⁶ Tyana (Kemerhisar), Phaustinopolis, Kybistra, Nazianzos (Nanzianzos), Sasima, Parnassos, Rhegeon Doara (Rhegedoara), Rhegeon Moukhissos (Rhegekhoukhouosos). Bkz. Hierokles, *Le Synekdemios d'Hiérolès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 700, 1-8

¹⁰⁷ Amaseia (Amasia), Ibora, Zela, Salton Zalikhion (Saltou Zalikhin), Andrapa, Amisos, Sinope. Bkz. Hierokles, *Le Synekdemios d'Hiérolès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 701, 3-7; 702, 1-2.

¹⁰⁸ Neokaisareia, Komana, Polemonion (Lemonion), Kerasous, Trapezous. Bkz. Hierokles, *Le Synekdemios d'Hiérolès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 702, 4-8.

¹⁰⁹ Sebasteia (Sebastia), Nikopolis, Koloneia (Kolonía), Satala, Sebastoupolis. Bkz. Hierokles, *Le Synekdemios d'Hiérolès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 703, 1-5.

¹¹⁰ Melitene (Melitine), Arkha, Arabissos, Koukhousos, Komana, Ariarathia (Ariratia). Bkz. Hierokles, *Le Synekdemios d'Hiérolès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 703, 7-12.

¹¹¹ Tarsos, Pompeiopolis, Sebaste, Korykhos, Adana, Augousta (Agousia), Mallos (Malkhos), Zephyrion (Zephyrin). Bkz. Hierokles, *Le Synekdemios d'Hiérolès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 704, 2-9.

¹¹² Anazarbos (Nazarbos), Mopsouestia (Mompouestia), Aigeai, Epiphaneia (Epiphania), Aleksandreia, Rhossos (Rosos), Eirenopolis, Phlabias, Kastabala. Bkz. Hierokles, *Le Synekdemios d'Hiérolès et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 705, 2-8; 706, 1-2.

¹¹³ Hierokles, *Hieroclis Synekdemus et notitiae Graecae episcopatum*, 704, 2; 705-2; Hierokles, *Hieroclis Synekdemus*, Editör August Burckhardt, 704, 2; 705, 2.

¹¹⁴ Birinci grup: Seleukeia (Seleukia), Kelenderis (Kelesdere/n), Anemourion; ikinci grup: Titioupolis, Lamos, Antiokheia, Iouliosebaste, Kestroi, Selinous, Iotape, Diokaisareia, Olba (Olbe), Klaudioupolis, Hierapolis; üçüncü grup: Dalisandos, Germanikoupolis, Eirenopolis, Philadelphieia, Meloe (Moloe), Adrasos (Darasos), Sbide (Zeede),

grubunda sayılan Seleukeia'nın, Metropolis olduğunu belirtmiştir¹¹⁵. Seleukeia dinsel açıdan da eyaletin merkezidir. Üçüncü grupta sayılan Sbide kenti de Parthey ve Bruckhardt'ta, Zeede olarak verilmektedir.¹¹⁶

Syaia A, Euphratesia, Osrohone ve Mezopotamia Eparkhialarının kentlerinin ise sadece bir kısmı Anadolu topraklarındadır. Syaia A listesinde, Antiokheia ve Seleukeia kentleri bulunur¹¹⁷. Dinsel açıdan bölgenin Patriklik merkezi olan Antiokheia, Parthey ve Bruckhardt'ta Ἐπιτοχία ἢ πρὸς Δάφνην olarak verilmiştir¹¹⁸. Euphratesia'nın da 6 kenti bugün Anadolu'dadır¹¹⁹. Eparkhia Euphratesia içinde sayılan Skenarkhia (Skenarkhaia)¹²⁰ antik kentinin lokalizasyonu yapılmamış olduğundan Türkiye sınırlarında olup olmadığı belli değildir. Aynı durum, 4 kenti¹²¹ Anadolu'da bulunan Eparkhia Osrohone listesindeki Nea Oualentia¹²² için de geçerlidir. 50. Eparkhia olan Mezopotamia'da ise sadece Amida yer almaktadır¹²³.

Sonuç

Sonuç olarak Roma, I. Kartaca Savaşı sonrasında ele geçirdiği Sicilya adası için ilk kez uyguladığı Provincia sistemini, MÖ 2. yüzyıl ortalarından itibaren Hellenistik krallıkları adeta bir bir yutarak Akdeniz dünyasını ele geçirdiğinde de devam ettirmiştir. Eskiçağ devletlerinde uygulanan önceki modellerden daha işlevsel olması ve de aksayan yönlerinin zaman zaman düzeltilmiş olması nedeniyle sistem, Roma'nın Akdeniz dünyasındaki hâkimiyetini oldukça uzun bir süre devam ettirmesini sağlayan unsurlardan biri olarak görülebilir. Sistemin Anadolu'da uygulandığı ilk örnek ise MÖ 129 yılında kurulan Asia eyaletidir. Roma bundan sonraki süreçte Anadolu'yu yavaş yavaş ele geçirerek, bölgede kendine bağlı pek çok eyalet kurmuştur.

Yeni yerlerin ele geçirilmesi ve karşılaşılan bazı sorunlar, zaman zaman eyalet sisteminde değişikliklere neden olmuştur. Bu değişikliklerden biri Augustus'un eyaletleri senatus eyaleti ve imparator eyaleti olarak ikiye ayırmasıdır. Konumuzu daha fazla ilgilendiren bir diğer değişiklik ise 3. yüzyılda Diokletianus tarafından gerçekleştirilmiştir. İmparator, eyalet valilerinin gereğinden fazla güçlenmesinin önüne geçmek amacıyla eyaletleri küçük parçalara bölmüş ve aynı zamanda Diokesisler altında gruplandırmıştır. Diokletianus'un oluşturduğu bu sistemin Batı Roma'da 476 yılına, Doğu Roma'da ise 7. yüzyılda Thema sisteminin kurulmasına kadar bazı değişikliklerle uygulandığı anlaşılmaktadır.

Doğu Roma'nın Thema sistemi öncesindeki eyalet yapılanması konusunda en önemli kaynak, Hierokles'in Synekdemosis adlı eseridir. Iustianianus'un imparatorluğunun başlarında kaleme alındığı

Neapolis, Lauzadeai (Lauzadaie). Bkz. Hierokles, *Le Synekdemosis d'Hiérokles et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 708, 2-4; 709, 1-11; 710, 1-9.

¹¹⁵ Hierokles, *Hieroclis Synekdemosis et notitiae Graecae episcopatum*, 708, 2; Hierokles, *Hieroclis Synekdemosis*, Editör August Burckhardt, 708, 2.

¹¹⁶ Hierokles, *Hieroclis Synekdemosis et notitiae Graecae episcopatum*, 710, 7; Hierokles, *Hieroclis Synekdemosis*, Editör August Burckhardt, 710, 7.

¹¹⁷ Eparkhia'nın Türkiye toprakları dışındaki kentleri için bk. Hierokles, *Le Synekdemosis d'Hiérokles et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 711, 4-8.

¹¹⁸ Hierokles, *Hieroclis Synekdemosis et notitiae Graecae episcopatum*, 711, 2; Hierokles, *Hieroclis Synekdemosis*, Editör August Burckhardt, 711, 2.

¹¹⁹ Samosata, Dolikhe, Zeugma, Germanikeia (Germanikia), Perre, Nikopolis. Bkz. Hierokles, *Le Synekdemosis d'Hiérokles et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 713, 1-10.

¹²⁰ Hierokles, *Le Synekdemosis d'Hiérokles et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 713, 8.

¹²¹ Edessa, Konstantina (Konstantia), Karrai, Birta. Bkz. Hierokles, *Le Synekdemosis d'Hiérokles et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 714, 1-6; 715, 1-2.

¹²² Hierokles, *Le Synekdemosis d'Hiérokles et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 714, 6.

¹²³ Hierokles, *Le Synekdemosis d'Hiérokles et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*, 715, 3-4. Eparkhia'nın tek kente sahip olması, Synekdemosis'un eksik olduğunu ileri süren görüşleri destekler gibi görünse de araştırmacılar, Amida'nın (Diyarbakır) uzun bir süre bölgenin tek kenti olarak kaldığını belirtmektedir (Feissel, "İmparatorluk ve İmparatorluk Yönetimi", 123).

anlaşılan eser, her ne kadar Kilise örgütlenmesini konu alan kaynaklarla benzerlik gösterse de eserin içeriği, sivil idare ile ilgili olduğunu kanıtlamaktadır. Eserde, Doğu Roma toprakları 64 Eparkhia'ya bölünmüş ve Eparkhialardaki kentler listelenmiştir. Eparkhialar, tıpkı Diokletianus'un oluşturduğu sistemde olduğu gibi Diokesisler altında toplanmıştır. Thrakike, Illyrikon, Asiane, Pontike, Anatolike ve Aigyptiake olmak üzere 6 Diokesis oluşturulmuştur. Eparkhialara ait kentlerin numaralandırılmasında farklılık söz konusudur. Bu durum, Eparkhialardaki kentlerin kendi içinde de gruplandırıldığını düşündürmektedir. Gruplamanın nedeni tam olarak bilinmemekle birlikte, kabaca coğrafi yakınlığın dikkate alındığı anlaşılmaktadır. Bazı Eparkhiaların metropolisleri belirtilmiş, bazılarının ise belirtilmemiştir. Yine bir kısım kentlerin adlarının yazılışlarında modern baskılar arasında küçük farklar söz konusu iken, bazı kentlerin adları Synekdemios'un baskılarında birbirinden tamamen farklıdır veya baskılardan birinde ya da ikisinde hiç yer almamaktadır.

Bugün Türkiye topraklarındaki kentler; Thrakike, Asiane, Pontike ve Anatolike Diokesislerine bağlı Eparkhialarda yer alır. Thrakike Diokesisinin Eparkhiaları; Europe, Rhodope, Thrake, Aiminontos, Mysia II ve Skythia'dır. Bunlardan Eparkhia Europe kentlerinin tamamı Türkiye topraklarındadır. Rhodope ve Aiminontos Eparkhialarındaki kentlerin ise sadece birer tanesi Türkiye sınırlarında yer alır. Asiane Diokesisine bağlı Asia, Hellespontos, Phrygia Pakatiane, Lydia, Psidia, Lykaonia, Phrygia Saloutaria, Pamphylia, Lykia, Karia ve Nesoi olmak üzere 11 Eparkhia vardır. Bunlardan Nesoi dışındaki Eparkhiaların bütün kentleri Türkiye topraklarındadır. Eparkhia Nesoi'un kentlerinden de sadece Tenedos ve Poroselene Türkiye topraklarında yer alır.

Pontike Diokesisi bünyesindeki Eparkhialar ise Bithynia, Honorias, Paphlagonia, Galatia A, Galatia Saloutaria, Kappadokia A, Kappadokia B, Helenopontos, Pontos Polemoniakos, Armenia A ve Armenia B'dir. Pontike Diokesisi'ne bağlı Eparkhiaların kentlerinin tamamı Türkiye topraklarında bulunmaktadır. Buna karşın Anatolike Diokesisi'ne bağlı 15 Eparkhia'dan Klikia A, Klikia B, Isauria, Syaia A, Euphratesia, Osrohone ve Mezopotamia olmak üzere 7'si Türkiye topraklarında bulunan kentleri kapsar. Klikia A, Klikia B ve Isauria'nın kentlerinin tamamı; Syaia A listesindeki 2, Euphratesia'daki 7, Osrohone'deki 5 ve Mezopotamia'daki 1 kent Türkiye sınırlarındadır. Illyrikon Diokesisi'ne bağlı olan Eparkhia Hellas kentleri arasında sayılan Nesos Imbros'u (İmroz) da eklersek, Synekdemios'daki toplamda 461 kent bugün Türkiye topraklarında yer alır.

Kent yoğunluğu açısından bakıldığında Asia, Hellespontos, Phrygia Pakatiane, Pamphylia ve Lykia'nın kent sayısının fazla olduğu görülmektedir. Synekdemios, küçülmüş olsalar da Anadolu'daki Antikçağ kentlerinin çoğunun Geç Roma döneminde varlığını sürdürdüğünü göstermektedir. Kentlerin önemli bir kısmının konumları belirlenmiş olmasına rağmen, Geç Roma- Erken Bizans dönemi tarihçeleri ve kentsel dokuları hakkındaki bilgilerimiz oldukça azdır. Synekdemios'un en son baskısından bu yana elli yılı aşkın bir süre geçmiş olmasına rağmen, listelerdeki bazı kentlerin lokalizasyon tartışmaları da devam etmektedir. Bu durum, literatür çalışmalarının yanı sıra kazı ve yüzey araştırmalarının da gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Kaynakça

Kaynak Eserler

- Constantinus Porphyrogenitus. *De Thematibus et De Administrando Imperio*. Recognovit Immanuel Bekkerus, Bonnae: Impensis Ed. Weberi, 1840.
- Gaius Suetonius Tranquillus. *Oniki Caesar'ın Yaşamı*. Çeviren Fafo Telatar- Gül Özaktürk, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2008.
- Hierokles. *Hierocleous Grammatikou Synekdemios*. Editör Petri Wesseling, Corpus Scriptorum Byzantinae Historiae 3, Bonn: Weber, 1840, 379-532.
- Hierokles. *Hieroclis Grammatici Synekdemios*. Editör Petri Wesseling, 632-734. Amsterdam: Wetstenium and Smith, 1735.
- Hierokles. *Hieroclis Synekdemios et notitiae Graecae episcopatum; accedunt nili doxapatrii notitia patriarchatum et locorum nomina immutata*. Editör Gustavi Parthey, Amsterdam: Adolf M. Hakkert, 1967.

- Hierokles. *Hieroclis Synecdemus*. Editör August Burckhardt, Leipzig: Teubner, 1893.
- Hierokles. *Le Synekdemós d'Hiérokless et l'opuscule géographique de Georges de Chypre*. Texte, introd., comm. et cartes, Ernest Honigman, Brussels: Editions de l'Institut de Philologie et d'Histoire Orientales et Slaves, 1939.
- Lucius Caecilius Firmianus Lactantius. *Zalimlerin Ölümleri Üzerine*. Çeviren Tuğçe Ünver, Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2021.
- Araştırma ve İnceleme Eserler**
- Baskıcı, M. Murat. *Bizans Döneminde Anadolu İktisadi ve Sosyal Yapı (900-1261)*. Ankara: Phoenix Yayınları, 2016.
- Cameron, Averil. *Bizanslılar*. Çeviren Özkan Akpınar, İstanbul: Türkiye İş bankası Kültür Yayınları, 2019.
- Doğancı, Kamil. "Roma Döneminde Anadolu". *Tarih Öncesi Dönemden Eskiçağ'ın Sonuna Kadar Anadolu Uygarlıkları*, Editör Doç. Dr. Fatma Sevinç Erbaşı, Doç. Dr. Kamil Doğancı, 383-432. Çanakkale: Paradigma Akademi, 2022.
- Feissel, Denis. "İmparatorluk ve İmparatorluk Yönetimi", *Bizans Dünyası 1*, Hazırlayan Celile Morrisson, Çeviren Aslı Bilge, 99-129. İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2014.
- Freeman, Charles. *Mısır, Yunan ve Roma- Antik Akdeniz Uygarlıkları*. Çeviren Suat Kemal Angı, İstanbul: Dost Kitabevi, 2010.
- Georgios Cyprios. *Georgii Cypri Descriptio orbis romani*. Editör Henricus Gelzer, Lipsiae: In Aedibus B. G. Teubneri, 1890.
- Georgy, Timothy E. "Hierokles", *The Oxford Dictionary of Byzantium*. Editör Alaxsander P. Kazhdan, New York/Oxford: Oxford University Press, 1991, 930.
- Güneş, Cüneyt. *Bizans Anadolu'sunda Askeri ve İdari Bir Sitem- Thema Sistemi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2021.
- Haldon, John. *Bizans Tarih Atlası*. Çeviren Ali Özdamar, İstanbul: Alfa Yayınları, 2017.
- Jones, A.H. M. *The Cities of the Eastern Roman Provinces*. Oxford: Clarendon Press, 1971.
- Kaya, Mehmet Ali. "Anadolu'da Roma Eyaletleri; Sınırlar ve Roma Yönetimi". *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 24/38 (2005): 11 – 30.
- Kiessling, Max. "Hierokles", *Pauls Realencyclopädie der Classischen Altertumswissenschaft*, 16, VIII-2, Stuttgart: Metzger, 1913, 1487-1489.
- Koder, Johannes. "Bizans Anadolu'sunun Coğrafyası". *Bizans Dönemi'nde Anadolu*, Editör Engin Akyürek ve Koray Durak, 4-13. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2021.
- Liddel, Henry George and Scott, Robert. *Greek-English Lexicon*. New York: Clarendon Press, 1893.
- Manimanis, Vassilios, vd. "The Geographers Of The Early Byzantine Period". *European Journal of Science and Theology*, Vol. 8, No.4, (2012): 25-45.
- Marek, Christian. "Anadolu'daki Roma Eyaletlerine Genel Bakış". *Hellenistik ve Roma Dönemlerinde Anadolu- Krallar, İmparatorlar, Kent Devletleri*, Editör Oğuz Tekin, 262-273. İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2019.
- Mitchell, Stephen. *Geç Roma İmparatorluğu Tarihi M.S. 284-641*. Çeviren Turhan Kaçar, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2016.
- Mitchell, Stephen. "Anadolu'da Geç Antikçağ". *Hellenistik ve Roma Dönemlerinde Anadolu- Krallar, İmparatorlar, Kent Devletleri içinde*, Editör Oğuz Tekin, 358-37. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2019.
- Ostrogorsky, Georg. *Bizans Devleti Tarihi*. Çeviren Prof. Dr. Fikret Işıltan, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2011.
- Ramsay, William Mitchell. *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası*. Çeviren Mihri Pektaş, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1960.
- Sayar, Mustafa H. "Geç Antik Devir". *Doğu Batı*, 49 (2009), 235-261.
- Smith, William. *A New Classical Dictionary of Greek and Roman Biography, Mythology, and Geography: Partly Based Upon the Dictionary of Greek and Roman Biography and Mythology*. New York: Harper & Brothers, Publishers, 1884.

- Taşdöner, Kevser. *Anadolu'da Roma Eyaletleri- Augustus Dönemi*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları, 2017.
- Türk, Mustafa. "Geç Antikçağ Kaynakları Işığında Hellespontus Eyaleti Kentleri". *Uluslararası Bandırma ve Çevresi Sempozyumu, Tam Metin Bildiriler Kitabı I*, Editör Zekai Mete vd., 238-244. Bandırma: Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi Yayınları, 2018.
- Türk, Mustafa. "Balıkesir Çevresinde Hadrianoutherai Örneğinde Eskiçağ Kentleri". Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2019.
- Vasiliev, Aleksander A. *Bizans İmparatorluğu Tarihi*. Çeviren Tevabil Alkaç, İstanbul: Alfa Yayınları, 2017.

Summary

By dint of its strategic location, Anatolia has always attracted the attention of the forces seeking to dominate the Mediterranean world. Among these forces was Rome, which stands out as the ancient civilization that dominated the Mediterranean world for the longest period of time. Annexing the lands it conquered in the Italian Peninsula to its territory under the status of friends and allies, Rome turned the island of Sicily, which it conquered in the 3rd century BC, into a *Provincia* (province). From then on, the *Provincia* system remained the administrative system for Rome's territories outside the Italian Peninsula. The first example of the system in Anatolia was the province of Asia, founded in 129 BC in the territory of the Kingdom of *Pergamon*. From then onwards, Rome gradually conquered Anatolia and established many provinces in the region. Typically, the borders of the provinces were set based on the geographical segmentation in the 1st millennium BC of Anatolia, named after the peoples or geography inhabiting the region. Even though there occasionally arose a need for changes in the provinces in response to conquests or emerging problems, the system can be considered as one of the elements that ensured Rome's long-lasting dominance in the Mediterranean world.

One of the most important changes in the Roman provincial system involves the revisions introduced by Diocletianus in the 3rd century. To avoid overpowering the provincial governors, Diocletianus divided the provinces into smaller segments and also regrouped the provinces into Dioceses. This system, introduced by Diocletianus, was used, with some modifications, in the Eastern Roman Empire until the Thema system introduced in the 7th century. The most important resource that provides information about the administrative organization of the Eastern Roman Empire before the Thema system is the *Synekdemos* of Hierocles. Although we have scarce information about the life of Hierocles, one of the several renowned figures of the same name in the ancient world, his work *Synekdemos*, which lists the provinces of the Eastern Roman Empire at the beginning of the reign of *Iustianus* and the cities of these provinces, has survived to the present day. This study examines the outlines of the Roman provincial organization in Anatolia and especially the form of this organization as reflected in Hierocles' *Synekdemos* in the 6th century. Apart from *Synekdemos*, the resources on the administrative and ecclesiastical admonition of the Roman Empire in Late Antiquity include such works as *Ravennatis Anonymi Cosmographia*, *Notitia Dignitatum*, *Notitia Episcopatum*, *Descriptio Orbis Romani* and *De Thematibus*. Yet, these resources have so far not been well considered in the study of the settlement history of Anatolia due to the facts that they are mostly in the form of lists, that they do not provide detailed information, and that they are subject to debates about the period in which they were created and that there are contradictions among themselves. This fact reinforces the importance of our study.

Synekdemos suggests that the Eastern Roman territory was divided into 64 Eparchies. Those Eparchies were grouped under 6 Dioceses, namely *Thrakike*, *Illyricon*, *Asiane*, *Pontike*, *Anatolike* and *Aigyptiake*. The cities affiliated to the Eparchies were also subgrouped by the numbers assigned to them. Despite the fact that the enumeration shows that there were 935 cities, there appears to be errors in the enumeration while some cities are repeated twice. It is therefore assumed that the total number of cities is lower. The literature suggests two figures for the total number: one is 912 and the other is 923. The cities located today in Anatolia and Thrace region of Turkey are affiliated to the Dioceses of *Thrakike*, *Asiane*, *Pontike* and *Anatolike*. The *Thrakike* Diocese, as its name suggests, comprises the Eparchies of Thrace, *Asiane* the Eparchies of western and southwestern Anatolia, *Pontike* the Eparchies of northern and eastern Anatolia, and *Anatolike* the Eparchies of *Isauria*, *Klikia* and those of southeastern Anatolia. The Eparchies of the *Thrakike* Diocese include *Europe*, *Rhodope*, *Thrake*, *Aiminontos*, *Mysia II* and *Skythia*. Among these, all of the cities of the *Eparchia Europe* are located in Turkey. As for the cities in the eparchies of *Rhodope* and *Aiminontos*, only one each is located within the borders of Turkey. There are 11 Eparchies of the *Asiane* Diocese, namely *Asia*, *Hellespontos*, *Phrygia Pakatiane*, *Lydia*, *Psidia*, *Lykaonia*, *Phrygia Saloutaria*, *Pamphylia*, *Lykia*, *Karia* and *Nesoi*. Except *Nesoi*, all of these cities of the Eparchies are in the territory of Turkey. Of the cities of *Eparchia Nesoi*, only *Tenedos* and *Poroselene* are located in the territory of Turkey.

The Eparchies affiliated to the *Pontic* Diocese include *Bithynia*, *Honorias*, *Paphlagonia*, *Galatia A*, *Galatia Saloutaria*, *Kappadokia A*, *Kappadokia B*, *Helenopontos*, *Pontos Polemoniakos*, *Armenia A*, and *Armenia B*. The cities of the Eparchies of the *Pontic* Diocese are all located in Turkey. Yet, 7 out of the 15 Eparchies affiliated to the *Anatolike* Diocese, namely *Klikia A*, *Klikia B*, *Isauria*, *Syaia A*, *Euphratesia*, *Osrohone* and *Mezopotamia*, include cities located in the territory of Turkey. Also, all the cities of *Klikia A*, *Klikia B* and *Isauria*, 2 cities in *Syaia A*, 7 cities in *Euphratesia*, 5 cities in *Osrohone* and 1 city in *Mesopotamia* are located in the territory of Turkey. Adding *Nesos Imbros* (Imbros), which is considered as one of the cities of *Eparchia Hellas* affiliated to the *Illyrikon* Diocese, a total of 461 cities in *Synekdemos* are today located in the territory of Turkey.

As the ecclesiastical hierarchy was largely based on administrative organization, the religious structuring in the Eastern Roman Empire was analogous to the aforementioned political system. With a few exceptions, the metropolises and episcopal centers of the provinces were typically the same. However, unlike the provincial administration, the cities in the Eparchies of the Dioceses of *Thrakike*, *Asiane* and *Pontike* were subject to the Church of Constantinople, while the Anatolian cities in the Eparchies of the *Anatolike* Diocese were subject to the Church of *Antiokheia* in ecclesiastical terms. In the ordering of the provinces, the Hierokles list takes into account geographical proximity, while the lists of bishoprics take into account ecclesiastical hierarchy. The *Synekdemos* groups the cities affiliated to the Eparchies by geographical proximity. The resources that describe the ecclesiastical hierarchy, on the other hand, list the cities in a single list based on their religious significance. Furthermore, even though the metropolis of Eparchies is not always listed first in Hierokles' list, the *Notitia Episcopatum*, which deals with the ecclesiastical hierarchy, always lists the episcopal center at the top of the list.

When considered in terms of the density of cities, *Asia*, *Hellespontos*, *Phrygia Pakatiane*, *Pamphylia* and *Lykia* seem to have the highest number of cities. *Synekdemos* reveals that most of the ancient cities in Anatolia continued to exist in Late Antiquity, albeit in a smaller scale. In spite of the fact that the locations of most of the cities have been identified, we know very little about their history and urban structure during the Late Roman and Early Byzantine periods. Even though it has been more than fifty years since the last edition of *Synekdemos*, there are still ongoing debates about the localization of some of the cities on the lists. This suggests the need for excavations and surveys as well as literature studies on this subject.